

T.XII-21/1-21/2008

Łańcut 20.XI. 2008 r.

Szanowna Pani
Anna Fortuna - Marek
Dyrektor
Regionalny Ośrodek Badań
i Dokumentacji Zabytków
w Rzeszowie
ul. Hetmańska 15

w związku z planowaną inwestycją pn. „Rozbudowa drogi krajowej E 4 na odcinku Łańcut – Głuchów” Muzeum-Zamek w Łańcucie zwraca się z uprzejmą prośbą o wydanie opinii konserwatorskiej wraz z wnioskami i zaleceniami dotyczącymi skutków planowanej inwestycji dla otoczenia i funkcjonowania Muzeum przy założeniu, że główny bezkolizyjny wjazd do miasta prowadzić ma przez ul. 3 Maja, przebiegającą pomiędzy Zamkiem a Wozownią.

Przy tej ulicy, po jej południowej stronie wkrótce otwarte będzie Podkarpackie Centrum Dziedzictwa, mieszczące m.in.: kasy biletowe, pokoje przewodników, informacja turystyczna itp. Komunikacja pomiędzy tym obiektem a Zamkiem możliwa jest jedynie poprzez przekraczanie ul. 3 Maja.

Z uzyskanych obecnie informacji wynika, że dotychczasowe opinie dotyczące tej inwestycji nie obejmowały tej problematyki mającej nie tylko kluczowe znaczenie dla Muzeum-Zamek w Łańcucie ale również dla Miasta Łańcuta.

DYREKTOR
Muzeum-Zamku w Łańcucie
mgr Wit Karol Wojtowicz

KRAJOWY OŚRODEK
BADAŃ I DOKUMENTACJI ZABYTEKÓW
NATIONAL HERITAGE BOARD OF POLAND

Rzeszów, dn. 29.12.2008 r.

L.dz. KOBiDZ-Rz-403/19/563/08

Szanowny Pan
Wit Karol Wojtowicz
Dyrektor
Muzeum – Zamku
w Łańcucie

W odpowiedzi na pismo z dn. 20.11.2008 r., l.dz. T.XII-21/1-21/2008 przesyłamy „Opinię konserwatorską w sprawie wpływu planowanej rozbudowy drogi krajowej nr 4 (E-40) na odcinku Łańcut – Głuchów na otoczenie i funkcjonowanie Muzeum – Zamku w Łańcucie”. Opinia ta stanowi rozszerzenie opracowanych przez nas uprzednio „Opinii konserwatorskich w sprawie rozbudowy drogi krajowej nr 4 (E-40) Jędrzychowice – Korczowa na odcinku Łańcut – Głuchów od km 613+767,30 do km 619+589,86” – dla obu wariantów – po trasie obecnej ul. Armii Krajowej oraz tzw. „wariantu południowego”. W dalszym ciągu podtrzymujemy w całości obie opinie.

Z poważaniem

DYREKTOR
A. Fortuna
mgr Anna Fortuna-Marek

Rzeszów, dn. 29.12.2008 r.

**Opinia konserwatorska
w sprawie wpływu planowanej
rozbudowy drogi krajowej nr 4 (E-40) na odcinku Łańcut-Głuchów
na otoczenie i funkcjonowanie Muzeum - Zamku w Łańcucie**

1. Przedmiot opinii

Opracowanie dotyczy projektowanej rozbudowy drogi krajowej nr 4 na odcinku Łańcut – Głuchów. Rozbudowa planowana jest po istniejącej trasie tzw. „małej obwodnicy” (ul. Armii Krajowej). Jeden ze zjazdów z w/w trasy projektowany jest na ul. 3-go Maja. Ulica ta przebiega przez zespół zamkowo – parkowy w Łańcucie, objęty ochroną konserwatorską na podstawie wpisu do rejestru zabytków oraz poprzez uznanie za pomnik historii.

Opracowanie wykonano na prośbę Dyrektora Muzeum-Zamku w Łańcucie.

2. Podstawa wykonania opracowania

Pismo Dyrektora Muzeum-Zamku w Łańcucie l.dz.T.XII-21/1-21/2008 z dn. 20.11.2008 r.

Niniejsze opracowanie sporządzono w oparciu o:

- a) Materiały do decyzji o ustaleniu lokalizacji drogi. Droga krajowa nr 4 (E-40) odcinek: Łańcut – Głuchów od km 613+767,30 do km 619+589,86 wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną, budowlami i urządzeniami budowlanymi. Krakowskie Biuro Projektów Dróg i Mostów Sp. z o.o. Oddział w Rzeszowie.
- b) Projekt wykonawczy rozbudowy drogi krajowej nr 4 (E-40) Jędrzychowice – Korczowa wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną, budowlami i urządzeniami budowlanymi. Odcinek: Łańcut – Głuchów od km 613+767,30 do km 619+589,86. Transprojekt - Kraków Sp. z o.o.
- c) Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 25 sierpnia 2005 r. w sprawie uznania za pomnik historii „Łańcut – zespół zamkowo-parkowy”
- d) Decyzja o wpisie do rejestru zabytków zespołu zamkowego w Łańcucie nr rej. 1023 z 27.08.1979 r.
- e) Decyzja o wpisie do rejestru zabytków zespołu zamkowego miasta Łańcuta nr rej. A-320 z 18.10.1969 r.
- f) Decyzja o wpisie do rejestru zabytków zespołu alei z dawną bażantarnią w Łańcucie nr A-341 z dn. 11.08.1968 r.
- g) Opinia konserwatorska w sprawie rozbudowy drogi krajowej nr 4 (E-40) Jędrzychowice – Korczowa na odcinku Łańcut – Głuchów z dn. 21.11.2005 r. opracowana przez ROBiDZ Rzeszów
- h) Korespondencja urzędowa w/s rozbudowy trasy nr 4 publikowana na oficjalnej stronie internetowej Muzeum-Zamku w Łańcucie
- i) Wizja lokalna w dn. 19.12.2008 r.

3. Charakterystyka planowanej inwestycji

Wybrana przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Rzeszowie koncepcja rozbudowy drogi krajowej nr 4 według wariantu 1

przewiduje rozbudowę istniejącej drogi (ul. Armii Krajowej). Istniejąca jednopasmowa droga zostanie przebudowana na drogę dwupasmową z pasem rozdzielającym. W granicach miasta Łańcuta w ciągu drogi projektowane są m.in.: dwa dwupoziomowe węzły drogowe z wiaduktami, zjazdami i łącznikami, trzy skrzyżowania jednopoziomowe, wiadukt nad połączeniem ulic zbiorczych (na wsch. od ul. Żardeckiego), ulice zbiorcze dla ruchu lokalnego przebiegające po obu stronach trasy, chodniki i ekrany akustyczne.

W stosunku do projektu stanowiącego załącznik do materiałów do decyzji lokalizacyjnej w projekcie wykonawczym inwestycji zmienione zostało rozwiązanie bezkolizyjnego węzła z ul. Mickiewicza i ul. Mościckiego (droga nr 877 Łańcut – Dynów). Zlikwidowano planowany uprzednio łącznik pomiędzy obiema ulicami przebiegający pod projektowanym wiaduktem – pozostawiono jedynie bezkolizyjny wjazd i zjazd z trasy nr 4 w kierunku Dynowa. W ten sposób zablokowany został istniejący obecnie wjazd do miasta od strony Dynowa. Likwidacja łącznika z ul. Mickiewicza nastąpiła na skutek protestu właściciela posesji, przez którą miał prowadzić.

4. Wpływ planowanej inwestycji na istniejące wartości kulturowe Łańcuta

Wpływ ten został szczegółowo opisany w tekście opinii wymienionej w pkt. 2 g. Ujmując skrótowo, w związku z planowaną rozbudową drogi krajowej nr 4 przewidziano do rozbiórki szereg budynków posiadających wartości zabytkowe:

- a) w zespole zabudowy willowej z pocz. XX w. przy ul. Piłsudskiego - budynki mieszkalne (wille) nr 59, 61 i 77 oraz zabytkowe ogrodzenie willi nr 106,
- b) w zespole zabudowy z pocz. XX w. w rejonie skrzyżowań ul. Armii Krajowej z ulicami Mickiewicza i Traugutta - dom drewniany przy ul. Mickiewicza 32 oraz dom murowany przy ul. Traugutta nr 12,
- c) dom murowany przy ul. Bohaterów Westerplatte nr 2,
- d) w zespole Folwarku na Górnem – murowany dom mieszkalny z mur. bud. gospodarczym przy ul. 3-go Maja 20 oraz dom drewniany przy ul. Armii Krajowej nr 52.

W związku z projektowaną rozbudową trasy nr 4 wyciętych zostanie kilka drzew z zabytkowych alei (ulice: Kopernika, Ogrodowa, Elizy Orzeszkowej, gen. Józefa Sowińskiego, Reja, Kazimierza Wielkiego). Aleje te objęte są ochroną konserwatorską – wpis do rejestru zabytków nr A-341 z 11.08.1968 r.

5. Oddziaływanie planowanej inwestycji na zespół zamkowo-parkowy oraz funkcjonowanie muzeum

Planowana przebudowa drogi krajowej nr 4 spowoduje ograniczenie ilości wjazdów do centrum miasta z tej drogi z obecnych 8 do 3 (wg projektu wykonawczego). Sytuację tę pogorszyło znacznie zlikwidowanie wjazdu w rej. ul. Mickiewicza (przewidzianego we wcześniejszych wersjach projektu). Zlikwidowane zostanie także (planowane wcześniej) bezpośrednie połączenie drogi nr 877 z Dynowa z miastem. Według projektu z obu kierunków można będzie wjechać do centrum oraz północnej części miasta poprzez dwa węzły – rozwiązane w jednym poziomie skrzyżowanie z ul. Tadeusza Kościuszki (wschodni kraniec miasta) oraz dwupoziomowy węzeł w rejonie skrzyżowania z ul. 3-go Maja i drogą nr 881 Kańczuga – Łańcut. Dodatkowo w zach. krańcu miasta zlokalizowane zostanie jednopoziomowe skrzyżowanie z ul. Piłsudskiego

pozwalające na wjazd do miasta z kierunku wschodniego i wyjazd w kierunku zachodnim.

W efekcie, głównym bezpośrednim wjazdem z trasy nr 4 do centrum Łańcuta i jego dzielnic północnych stanie się ulica 3-go Maja. Ulica ta będzie musiała przejąć ruch z dotychczasowego głównego wjazdu (ul. Mickiewicza) oraz częściowo (dla kierunku od strony zach.) z ul. Piłsudskiego. Ulica ta przejmie nie tylko ruch docelowy do Łańcuta, ale także tranzytowy w kierunku północnym – do Leżajska i Sokołowa Młp.

Ulica 3-go Maja przebiega poprzez chroniony zespół zamkowo-parkowy – pomiędzy Zamkiem i parkiem a zespołem Stajni i Wozowni. Przy ulicy 3 Maja znajduje się także ośrodek zdrowia, szkoła muzyczna oraz planowana jest lokalizacja Podkarpackiego Centrum Dziedzictwa (w tzw. Maneżu) z kasami, centrum obsługi ruchu turystycznego, sklepami z pamiątkami, pomieszczeniami dla przewodników. Obecnie na ul. 3-go Maja dominuje ruch pieszy. Są to głównie turyści odwiedzający Zamek z parkiem i Wozownię. Przecinają ją wszystkie grupy turystyczne przechodząc pomiędzy obiema częściami zespołu. Rocznie przez ul. 3-go Maja przechodzi kilkaset tysięcy osób. Obecnie ruch kołowy na ul. 3-go Maja ma charakter lokalny (wjazd i wyjazd w kierunku Kańczugi oraz dojazd do ośrodka zdrowia i szkoły muzycznej). Parkują tam także samochody osobowe.

Po przebudowie drogi krajowej nr 4 na ul. 3 Maja będzie miał miejsce intensywny ruch kołowy – lokalny i tranzytowy. Ulicą tą przejeżdżać będą pojazdy nie tylko od strony Kańczugi, ale także Dynowa i Rzeszowa. Ruch ten kolidować będzie z istniejącym i przewidywanym w dalszym ciągu intensywnym ruchem pieszym. Kolizja ta będzie powodować:

- znaczne utrudnienie ruchu turystycznego,
- wzrost zagrożenia wypadkami z udziałem pieszych,
- emisję spalin i hałasu w bezpośrednim sąsiedztwie zespołu zamkowo-parkowego, ośrodka zdrowia i szkoły muzycznej,
- tworzenie się „korków” w związku z małą przepustowością ulicy 3-go Maja oraz skrzyżowań tej ulicy z ulicami Paderewskiego i Piłsudskiego.

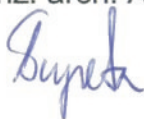
6. Wnioski

6.1. Z punktu widzenia ochrony zabytkowego zespołu zamkowo-parkowego i posiadającego status pomnika historii przewidziana modernizacja drogi krajowej nr 4 w wariantcie po istniejącej trasie (ul. Armii Krajowej) jest zdecydowanie niekorzystna – będzie negatywnie oddziaływać na funkcjonowanie muzeum. Utrwala błędną lokalizację trasy, która miała miejsce w latach 60-tych XX w. Najlepszym rozwiązaniem byłoby przeniesienie uciążliwego ruchu tranzytowego poza zabytkowe centrum miasta. Taką zaletę miał wariant tzw. „obwodnicy południowej”, który niestety obecnie został zarzucony.

6.2. W wypadku utrzymania modernizacji trasy nr 4 w przebiegu poprzez miasto należy powrócić do rozwiązania węzła na skrzyżowaniu z ul. Mickiewicza pozwalającym na zjazd do tej ulicy oraz na bezkolizyjny przejazd od strony Dynowa w kierunku centrum Łańcuta. Pozwoli to na zmniejszenie intensywności ruchu na ul. 3-go Maja.

- 6.3. W przypadku braku możliwości wykonania zjazdu z trasy nr 4 na ul. Mickiewicza należy przeprojektować węzeł z ul. Piłsudskiego w celu umożliwienia wjazdu do miasta od strony wschodniej.
- 6.4. Ruch tranzytowy na osi północ-południe należy jak najszybciej przenieść poza miasto poprzez realizację łączników pomiędzy drogą krajową nr 4 a przyszłą autostradą A-4. W oparciu o przewidziane łączniki należy przeanalizować możliwość realizacji tzw. „obwodnicy północnej”.
- 6.5. W ciągu ul. 3-go Maja należy zaprojektować urządzenia spowalniające ruch oraz sygnalizację świetlną na przejściach dla pieszych: pomiędzy przyszłym Podkarpackim Centrum Dziedzictwa a nową bramą wejściową do parku, na trasie pomiędzy Zamkiem i parkiem a Stajniami i Wozownią oraz przy szkole muzycznej.
- 6.6. Ze względu na ochronę wartości kulturowych zespołu zamkowo-parkowego niedopuszczalna jest realizacja w ciągu ul. 3-go Maja kładek dla pieszych lub przejść podziemnych.
- 6.7. Na ul. 3-go Maja należy bezwzględnie utrzymać zakaz ruchu samochodów o ciężarze powyżej 3,5 t.

Oprac.
mgr inż. arch. Adam Sapeta

DYREKTOR

mgr Anna Fortuna-Marek